

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/25/2020
Identifikačné číslo spisu: 7113223147
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7113223147.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. K. K., J., H., bytom C.Á. XX, XXX XX F., zastúpeného spoločnosťou ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Ján Tokár, spol. s r. o., so sídlom Werferova 1/2582, 040 11 Košice, IČO: 36 721 981, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Tokár, proti žalovanému A. K. V., bytom G. V. X, XXX XX F., zastúpenému JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, 042 83 Košice, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 39 C 263/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2017 sp. zn. 2 Co 511/2016 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 16. februára 2018 sp. zn. 2 Co 511/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. decembra 2015 č. k. 39 C 263/2013 uložil žalovanému za neoprávnený zásah do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobcu povinnosť poskytnúť žalobcovi primerané zadostučinenie tým, že sa do 7 dní od právoplatnosti rozsudku ospravedlní žalobcovi, a to zverejnením ospravedlnenia na žalovaným zvolanej tlačovej konferencii s názvom „Ospravedlnenie primátorovi Košíc“ v znení uvedenom vo výroku rozsudku. Zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.000,- € a povinnosť nahradiť trovy konania v sume 632,99 €. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný svojimi výrokmi v podobe nepravdivých skutkových tvrdení a nepravdivého hodnotiaceho úsudku zasiahol do práva žalobcu na česť a ľudskú dôstojnosť, nakoľko sú objektívne spôsobilé vyvolať dojem, že žalobca, ako primátor mesta Košice, nekoná v záujme obyvateľov mesta Košice. Zároveň aj tvrdením, ktoré je neadekvátne, neprimerané, hanlivé a znevažujúce zároveň, sa podľa neho žalovaný snaží podsunúť verejnosti to, že žalobca trpí psychickou poruchou. Uviedol, že v miere prevyšujúcej mieru prípustnú v demokratickej spoločnosti zasiahol žalovaný do práva žalobcu na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na česť, a to skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé a zároveň aj difamujúce, ako aj nepravdivými hodnotiacimi úsudkami, a tým bola v značnej miere znížená vážnosť žalobcu.

Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť žalobcu v spoločnosti, treba podľa názoru súdu prvej inštancie vychádzať z následnej reakcie zásahom vyvolanej v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí žalobcu. Konštatoval, že aj keď tvrdenia žalobcu o následkoch neoprávneného zásahu neboli ďalej dokladované, dospel k záveru, že vzhľadom na intenzitu zásahu, spoločenské postavenie žalovaného a spoločenské postavenie žalobcu, ako aj na to, že výroky boli prednesené nie v malom okruhu osôb a následne prezentované v masovokomunikačných prostriedkoch prístupných verejnosti, bola v značnej miere znížená česť a dôstojnosť žalobcu v spoločenských kruhoch, čo nepochybne musel aj subjektívne pociťovať. Súd prvej inštancie mal za nepochybné, že žalobca je osobou verejne činnou, avšak pokiaľ pri nepravdivých skutkových tvrdeniach a kritike boli použité výrazy, ktorých miera expresivity je v značnom nepomere k cieľu kritiky a vyriešených skutkových tvrdení, sú neprimerané a vyplývajú z nich úmysel znevážiť či uraziť kritizovanú osobu (tzv. intenzívny exces). Uviedol, že vzhľadom na okolnosti prípadu a to, že výrokmi žalovaného bola v značnej miere znížená česť, vážnosť a dôstojnosť žalobcu, sa javí byť nepostačujúcim samotné ospravedlnenie, ale je dôvodné aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 OZ v takej výške, v akej si ju uplatnil sám žalobca.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2017 spolu s opravným uznesením zo 16. februára 2018 sp. zn. 2Co 511/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Mal za to, že odôvodnenie súdu prvej inštancie je dostatočné, nakoľko sa jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Súd prvej inštancie podľa neho jasne vysvetlil, že žalovaný v miere prevyšujúcej mieru prípustnosti v demokratickej spoločnosti zasiahol žalobcu v jeho práve na ochranu osobnosti, konkrétne právo na česť skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé a zároveň difamujúce. Rovnako tak aj nepravdivým hodnotiacim úsudkom, čím bola v značnej miere znížená vážnosť žalobcu, za ktoré výroky považoval výroky prednesené na tlačovej konferencii konanej dňa 30. januára 2013, ktoré v odôvodnení presne odcitoval. Konštatoval, že z odôvodnenia súdu prvej inštancie jasne vyplýva, že ďalší výrok uvedený iba v tlačovej správe je prezentovaný žalobcom iba podporne vo vzťahu k výrokom uvedeným na tlačovej konferencii. Najmä z výroku, ale aj z jeho odôvodnenia je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie priznal iba za výroky prednesené na tlačovej konferencii. Súd prvej inštancie podľa neho správne zohľadnil výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého bolo preukázané, že výroky žalovaného neboli pravdivé a sú spôsobilé objektívne zasiahnuť do cti žalobcu, s čím sa stotožnil. Odvolací súd má za to, že pri rozhodovaní v danej veci súd prvej inštancie skúmal všetky relevantné otázky, t. j. kto zásah do práva na ochranu osobnosti vykonal, do koho osobnostnej sféry zasiahol, čoho sa zásah týkal, kde došlo k tomuto zásahu a ako boli informácie formulované. Dodal, že rovnako správne zohľadnil okrem iného aj tú skutočnosť, že stupeň dovolenej kritiky sa mení podľa charakteristiky adresáta a že hranice akceptovateľnosti kritiky sú nastavené najširšie u politikov, avšak dospel k správne záveru o tom, že namietaným konaním žalovaného došlo k zásahu, ktorý prevyšoval mieru prípustnú. Odvolací súd mal za to, že pre potrebu zvýšenej akceptovateľnosti kritiky u politikov sa vždy musí jednať o vecnú kritiku, teda o kritiku založenú na celkom alebo výrazne neskreslených faktoch, čo žalovaný v danom prípade nepreukázal, naopak bolo preukázané, že žalovaný vychádzal z nepravdivých a ničím nepodložených skutkových tvrdení. Za správny považuje odvolací súd aj záver o tom, že bolo nepostačujúce samotné ospravedlnenie a dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v žalobcom uplatnenej výške, ktorá je len symbolickou náhradou.

3. Proti uvedenej rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodu, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa neho spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a to v nedostatocnom a nesprávnom zohľadnení postavenia žalobcu ako verejne činného a nedostatocnom zohľadnení povahy veci, v súvislosti s ktorou sa žalovaný vyjadroval. Rovnako namieta, že nie je prípustné, aby súd uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa za výroky, ktoré nie sú vo výroku rozhodnutia identifikované a ktoré mali neoprávnené zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti a nie je možné uložiť žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za výroky, ktoré na mieste a v čase, v súvislosti s ktorými sa žalobca domáhal ochrany osobnosti, neuviedol. Odvolací súd podľa neho nesprávne právne

posúdil aj nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bez toho, aby bolo preukázané, že u žalobcu boli výnimočné dôvody na priznanie tejto formy ochrany osobnosti. Akcentoval na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré obsahujú test proporcionality a skutocnosť, z čoho vyplývajú kritéria testu proporcionality súdy pri práve na slobodu prejavu a práve na ochranu osobnosti nepoužili. Nesprávnosť videl aj v miere ochrany, aká má byť poskytnutá vo veciach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, ktorá vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), vid' uznesenia sp. zn. 5 Cdo 202/2009, 4 Cdo 149/2009. Poukázal na to, že najvyšší súd tu považoval za prípustnú kritiku aj výrazy o zneužití funkcie, o tom, že určitá osoba klamala a zavádzala, že porušila morálne a etické pravidlá. Uviedol, že súdy založili svoje rozhodnutie aj na hodnotení pravdivosti či nepravdivosti výroku žalovaného uvedeného nie na tlačovej konferencii dňa 30. januára 2013, ale v tlačovej správe, ktorú žalovaný vydal a v ktorej uviedol odhad tržieb súkromnej spoločnosti. Namietal aj určitosť a zrozumiteľnosť žalobného petitu a tým aj neurčitosť výroku, ktorým bolo žalovanému uložené ospravedlniť sa. Uviedol, že mu bolo uložené ospravedlniť sa bez toho, aby bolo uvedené, ktoré konkrétne informácie zasiahli do osobnostných práv žalobcu a bez toho, ktoré úsudky a hodnotiace výroky znevažovali osobu žalobcu. Žalovaný má za to, že nie je zrejmé, akými údajmi či výroky žalovaný zasiahol do práva žalobcu na ochranu osobnosti, čím považuje výrok súdu za nezrozumiteľný a nevykonateľný. Týmto sa podľa neho odvolací súd odklonil od ustálenej praxe najvyššieho súdu, vid' uznesenie sp. zn. 3 Cdo 126/2011. Namietal aj nesprávnosť výroku o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 202/2009. V tomto smere poukázal na to, že súd nevykonával žiadne dokazovanie okrem výpovede žalobcu, z ktorého by bolo možné vyvodiť potrebu priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako primeraného prostriedku ochrany osobnostných práv žalobcu. Žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať žalobcovi právo na náhradu trov celeho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané za účinnosti nového civilného procesného kódexu. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 54/2017, 2 Cdo 198/2017, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprišenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená závažnosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr restriktívny výklad (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V

zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho su'du dovolanie pri'пустne', (len) ak to za'kon pripu'st'a. To znamena', z'e ak za'kon vy'slovne neuva'dza, z'e dovolanie je proti tomu-ktore'mu rozhodnutiu odvolacieho su'du pri'пустne', nemoz'no take' rozhodnutie (u'spes'ne) napadnu't dovolani'm. Rozhodnutia odvolacieho su'du, proti ktorym je dovolanie pri'пустne', su' vymenovane' v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Z'alovany' vyvodzuje pri'пустnost' dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Podl'a tohto ustanovenia je dovolanie pri'пустne' proti rozhodnutiu odvolacieho su'du, ktorym sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie su'du prvej ins'tancie, ak rozhodnutie odvolacieho su'du za'viselo od vyries'enia pravnej ota'zky, a/ pri ktorej ries'eni' sa odvolaci' su'd odklonil od usta'lenej rozhodovacej praxe dovolacieho su'du, b/ ktora' v rozhodovacej praxi dovolacieho su'du es'te nebola vyries'ena' alebo c/ je dovolaci'm su'dom rozhodovana' rozdielne.

11. Dovolanie pri'пустne' podl'a § 421 ods. 1 CSP moz'no odo'vodnit' iba tym, z'e rozhodnutie spoc'i'va v nesprav'nom pravnom posu'deni' veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolaci' do'vod sa vymedzi' tak, z'e dovolatel' uvedie pravne posu'denie veci, ktore' poklada' za nesprav'ne, a uvedie, v c'om spoc'i'va nesprav'nost' tohto pravneho posu'denia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolaci' su'd je dovolaci'mi do'vodmi viazany' (§ 440 CSP). Dovolaci'm do'vodom je nesprav'nost' vyty'kana' v dovolani' (porovnaj § 428 CSP). Pokial' nema' dovolanie vykazovat' nedostatky, ktore' v konecn'om do'sledku vedu' k jeho odmietnutiu podl'a § 447 pi'sm. f/ CSP, je (procesnou) povinnost'ou dovolatel'a vysvetlit' v dovolani', z c'oho vyvodzuje pri'пустnost' dovolania a oznac'it' v dovolani' na'lez'ity'm spo'sobom dovolaci' do'vod. V do'sledku spomenutej viazanosti dovolaci' su'd neprejedna'va dovolanie nad rozsah, ktory' dovolatel' vymedzil v dovolani' uplatnenym dovolaci'm do'vodom.

13. Zalovany' podal dovolanie podl'a § 421 ods. 1 pi'sm. a/ CSP nesu'hlasiac a polemizuju'c s prav'nymi za'vermi odvolacieho su'du a poukazuju'c pritom na na'lezy U'stavneho su'du Slovenskej republiky a rozhodnutia najvys's'ieho su'du sp. zn. 5 Cdo 202/2009 a 4 Cdo 149/2009.

14. V dovolani', ktore'ho pri'пустnost' sa opiera o § 421 ods. 1 pi'sm. a/ CSP, by mal dovolatel': a/ konkretizovat' pravnu ota'zku ries'enu' odvolaci'm su'dom a uvies't, ako ju ries'il odvolaci' su'd, b/ vysvetlit' (a oznac'eni'm rozhodnutia najvys's'ieho su'du doloz'it'), v c'om sa ries'enie pravnej ota'zky odvolaci'm su'dom odklonilo od usta'lenej rozhodovacej praxe dovolacieho su'du, c/ uvies't, ako by mala byt' ta'to ota'zka sprav'ne ries'ena'. Sama polemika dovolatel'a s prav'nymi na'zormi odvolacieho su'du, proste' spochybn'ovanie sprav'nosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolaci' su'd pristupoval k ries'eniu pravnej ota'zky vy'znamovo nezodpovedaju' kriteriu uvedene'mu v § 421 ods. 1 pi'sm. a/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvys's'ieho su'du sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 2 Cdo 54/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

15. Len konkre'tne oznac'enie pravnej ota'zky, ktoru' podl'a dovolatel'a ries'il odvolaci' su'd nesprav'ne, umoz'n'uje dovolaciemu su'du posu'dit', c'i ide skutoc'ne o ota'zku, od ktorej za'viselo rozhodnutie odvolacieho su'du a c'i sa pri jej ries'eni' odvolaci' su'd odklonil od usta'lenej rozhodovacej praxe dovolacieho su'du (§ 421 ods. 1 pi'sm. a/ CSP), alebo ktora' v rozhodovacej praxi dovolacieho su'du es'te nebola vyries'ena' (§ 421 ods. 1 pi'sm. b/ CSP) alebo je dovolaci'm su'dom rozhodovana' rozdielne (§ 421 ods. 1 pi'sm. c/ CSP).

16. Aby urc'ita' ota'zka mohla byt' relevantna' z h'ladiska § 421 ods. 1 CSP, musi' mat' zrete'ln'e charakteristicke' znaky. Predov's'etky'm musi' ist' o ota'zku pravnu (teda v z'iadnom pri'pade nie o skutkovu' ota'zku). Zo za'konodarcom zvolenej formula'cie tohto ustanovenia vyply'va, z'e ota'zkou ries'enu' odvolaci'm su'dom sa tu rozumie tak ota'zka hmotnoprav'na (ktora' sa odvi'ja od interpreta'cie napri'klad Obc'ianskeho za'konni'ka, Obchodne'ho za'konni'ka, Za'konni'ka prace, Za'kona o rodine), ako aj procesnoprav'na (ktorej ries'enie za'viselo na aplika'cii a interpreta'cii procesnych ustanoveni'). Musi' ist' o pravnu ota'zku, ktoru' odvolaci' su'd ries'il a na jej vyries'eni' zaloz'il rozhodnutie napadnute' dovolani'm. Prav'na ota'zka, na vyries'eni' ktorej nespoc'i'valo rozhodnutie odvolacieho su'du (vyries'enie ktorej nevedlo k za'verom vyjadrenym v rozhodnuti' odvolacieho su'du), i keby bola pri'padne v priebehu konania su'dmi posudzovana', nemoz'e byt' povaz'ovana' za vy'znamnu' z h'ladiska tohto ustanovenia. Ota'zka relevantna' v zmysle § 421 ods. 1 CSP musi' byt' procesnou stranou nastolena' v dovolani' (a to jasnym, urc'ity'm a zrozumitel'nym spo'sobom).

17. Ak dovolatel' v dovolani', pri'пустnost' ktore'ho vyvodzuje z § 421 ods. 1 pi'sm. a/ CSP, nevymedzi' pravnu ota'zku a neoznac'i' usta'lenu' rozhodovacu prax dovolacieho su'du, od ktorej sa podl'a jeho

na zoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemožne uskutočniť merito rny dovolací prieskum, hranice ktore ho nie sú vymedzene. V takom prípade nemožne svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikať, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemožne najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančné a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne nepripustný bezbrehý dovolací prieskum, prieciaci sa nielen (vsieobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomasovic M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C.H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 14/2018, 2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 28/2017, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

18. Najvyšší súd v rámci dovolacieho prieskumu, respektujúce vyššie uvedené východiská, preskúmal prípustnosť dovolania žalovaneho podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Podľa obsahu dovolania dovolateľ považoval za nesprávny právny záver odvolacieho súdu týkajúci sa vyriešenia nároku na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy (ďalej aj „žalobný nárok“) nepoužitím aj testu proporcionality a nedostatčným zohľadnením postavenia žalobcu ako verejného činiteľa a povahy veci, v súvislosti s ktorou sa žalovaný vyjadroval aj na adresu žalobcu. V tejto súvislosti dovolací súd uvažuje, že i keď dovolateľ dovolanie formálne odvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, právnu otázku zásadneho významu nijako neformuluje. Z obsahu jeho dovolania možno vyvodiť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov odvolací súd viedli k prijatiu jeho rozhodnutia. Z uvedeneho je tak zjavné, že dovolateľ v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; ktorou nesprávnosťou však nie je možné odvodniť dovolanie, ktoreho prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Ako bolo už vyššie uvedené, len samotné spochybnovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo proste spochybnovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleneho pri právnom posudzovaní žalobného nároku, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

19. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteľ, že ustanovenia CSP vyzývajú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia odvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Dovolanie žalovaneho z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neobsahuje exaktne označenie právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20. Navyše so zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalovaného k citovaným nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky najvyšší súd uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviska alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskoršie vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnute v skorsom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej

použitelne, legislatívnymi zmenami a neskorsou judikatúrou neprekonane civilne rozhodnutia a stanoviska publikovane v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovisk vyda'vanych Najvys'simi su'dmi C'SSR a C'SFR, d'alej v Bulletin Najvys'sieho su'du C'SR a vo Vy'bere rozhodnutí a stanovisk Najvys'sieho su'du SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviska a spravy o rozhodovaní su'dov, ktoré boli uverejnene v Zborníkoch najvys'sich su'dov c. I, II. a IV vydanych SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Rovnako s prihliadnutím na argumentáciu dovolateľa je potrebné uviesť, že pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho su'du nemožno zahrnuť rozhodnutia Najvys'sieho su'du C'eskej republiky (2 Cdo 56/2017, 6 Cdo 79/2017, 3 Cdo 165/2018, 4 Cdo 7/2018).

21. K námietke neurčitosti výroku, ktorým bolo uložené žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi bez toho, aby bolo uvedené, ktoré konkrétne informácie zasiahli do osobnostných práv žalobcu ani to, ktoré úsudky a hodnotiace výroky znevažovali osobu žalobcu, nie je dôvodná, nakoľko je vo výroku zrejmé, o ktoré výroky ide - tie, ktoré odzneli na tlačovej konferencii. V odôvodnení ku všetkým, ktoré boli namietané v žalobe sa vyjadril súd prvej inštancie a posúdil, ktoré z nich sú skutkovými tvrdeniami a ktoré hodnotiacimi úsudkami. Urc'ity, zrozumitel'ny a vykonatel'ny výrok súdneho rozhodnutia je jeho základná obsahová náležitosť. Ukladaná povinnosť, určenie práva alebo právneho vzťahu musí byť natoľko určité, aby zo znenia výroku súdneho rozhodnutia bolo jednoznačne zrejme ako súd rozhodol. Požiadavka určitosti výroku súdneho rozhodnutia užko súvisí s jeho materiálnoú vykonateľnosťou, ktorá je daná len vtedy ak sú (okrem ine'ho) vo výroku súdneho rozhodnutia presne, určito a zrozumitel'ne vymedzené práva a povinnosti. Pri formulácii výroku rozsudku musí súd dbať na to, aby vyjadroval z obsahove'ho hľadiska to, čoho sa z'aluju'ca strana podanou z'alobou domáha. Nevyhnutnou náležitosťou výroku rozsudku musí byť určitosť ním uloženou povinnosti, pretože od nej sa odvíja vykonateľnosť rozhodnutia. Z hľadiska určitosti, presnosti a zrozumiteľnosti výroku je podstatné, či povinnosť ním uložená je dostatočne určité a zrozumitel'ne vymedzená. Podľa názoru dovolacieho su'du výrok predmetne'ho rozsudku súdu prvej inštancie take'to kritéria spl'na. Z jeho formulácie je zrejme, akú povinnosť ním súd prvej inštancie z'alovane'mu uloz'il.

22. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popisali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, ako aj s námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a s jeho skutkovými i právnymi závermi. Z uvedeného je teda celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Z obsahu odôvodnenia dovolaním napadnute'ho rozsudku odvolacieho su'du vyplýva, ako sa odvolací súd vysporiadal s otázkou určitosti a vykonateľnosti výroku rozsudku súdu prvej inštancie.

23. Žalovaný ďalej namieta nesprávne právne posúdenie otázky, že či je prípustné, aby súd uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa za informácie a za výroky, ktoré nie sú vo výroku rozhodnutia identifikované a ktoré mali neoprávnene zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Argumentuje tiež nesprávnym právnym posúdením otázky možnosti uložiť žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za výroky, ktoré na mieste a v čase, v súvislosti s ktorými sa žalobca domáhal ochrany, neuviedol. Poukázal na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, a to od uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 126/2011. K tejto námietke najvyšší súd uvádza, že v prejednávanej spore súd prvej inštancie nerozhodol o povinnosti ospravedlniť sa za informácie a výroky, ktorými sa žalobca nedomáhal ochrany. V cit. rozhodnutí, od ktorého videl žalovaný odklon, najvyšší súd rozhodol o neurčitosti žalobného petitu a nevykonateľnosti predmetného rozsudku z dôvodu, že žalobca sa domáhal ochrany osobnosti vyplývajúcej z viacerých samostatných, časovo a vecne odlišných skutkových prípadov, ktorých konanie žalovaných malo vykazovať znaky neoprávneného zásahu do osobnostného práva a v

petite sa zameral iba na jeden zo zásahov, zároveň však žalobca v tomto konaní za relevantný zásah do jeho osobnosti považoval aj ďalšie konania žalovaných a že sa morálnej a materiálnej satisfakcie voči nim nedomaľha len za zásah spôsobený sprostredkovaním podkladových informácií služiacich pre novinový článok. Ide teda o odlišnú situáciu a v predmetnom spore sa žalobca domáha ochrany osobnosti len z jedného presne identifikovaného zásahu do svojej osobnosti, ktorým je tlačová konferencia ku koncepcii parkovania v meste F. z 30. januára 2013, ktorú zvolal poslanec zastupiteľstva mestskej časti mesta F., F., A. K. V. (žalovaný). Na tejto tlačovej konferencii mal žalovaný zverejniť informácie, ktoré neboli založené na skutočnosti, ale na skreslených údajoch a ktorými mal zasiahnuť do jeho práva na ochranu občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, keď v nich uvádzal nepravdivé tvrdenia a hanlivé hodnotiace úsudky. Odvolací súd sa teda od cit. rozhodnutia neodklonil.

24. Nesprávne právne posúdenie vidí žalovaný aj v posúdení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bez toho, aby bolo preukázané, že u žalobcu boli výnimočné dôvody na priznanie tejto formy ochrany osobnosti. Poukazuje na odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 202/2019. Namietka, že odvolací súd nevykonal žiadne dokazovanie okrem výpovede žalobcu, z ktorej by bolo možné vyvodiť potrebu priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch. Najvyšší súd vo vzťahu k tejto dovolacej námietke poukazuje na to, že dovolanie smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, predmetom ktorého je výrok o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy. Na danú vec sa teda vzťahuje ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, ktoré prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP vylučuje. Na základe uplatnenia zásady *ratione valoris* pri obmedzení prípustnosti dovolania platí, že dovolanie nie je prípustné vo veciach, ktorých predmetom je vyľučne peňažné plnenie v určitej výške. Tzv. majetkový cenzus predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania pre právne posúdenie (dôvody uvedené v § 421 ods. 1 CSP) na výšku sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho konania. V predmetnom výroku je predmetom dovolacieho prieskumu suma 3.000 € s príslušenstvom, ide teda o tzv. bagateľný spor, pri ktorom je dovolací prieskum v zmysle vyššie uvedené ho nepřípustný. Pre úplnosť dovolací súd podotýka, že napriek tomu, že v prípade nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Pre povahu nároku je rozhodujúci jeho obsah a nie predmet ochrany.

25. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.